

F. t. l. om voldgift

dog ikke kunne fortabes, og dette bør efter Justitsministeriets opfattelse fremgå udtrykkeligt af loven. En indsigelse om, at der er tale om en forudgående voldgiftsaftale i forbrugerforhold, bør desuden kun kunne fortabes, hvis forbrugeren deltager i voldgiftssagen efter udtrykkeligt at være gjort bekendt med, at voldgiftsaftalen ikke er bindende, jf. herved pkt. 5.5 ovenfor.

En part, der udelukkende har deltaget i etableringen af voldgiftsretten og ikke har afgivet noget indlæg om sagens realitet, bør derimod efter Justitsministeriets opfattelse ikke være afskåret fra senere at gøre indsigelsen gældende. Det er afgivelsen af et indlæg om sagens realitet uden at protestere mod voldgiftsrettens kompetence, der bør anses som et afkald på at gøre indsigelse mod voldgiftsrettens kompetence. Hvis en part slet ikke afgiver noget indlæg om sagens realitet, er der ikke noget processkridt, der kan anses som et sådant afkald, eftersom en parts medvirken til etablering af voldgiftsretten som nævnt ikke bør afskære parten fra senere at gøre indsigelse mod voldgiftsrettens kompetence.

Justitsministeriet kan endelig tilslutte sig, at voldgiftsretten, hvis der rejses indsigelse mod dens kompetence, kan vælge at træffe en særskilt afgørelse herom eller at medtage afgørelsen herom i den voldgiftskendelse, som afslutter voldgiftssagen. Træffes der en særskilt afgørelse om, at voldgiftsretten har kompetence, bør afgørelsen også kunne indbringes særskilt for domstolene, og Justitsministeriet er enig i, at der bør fastsættes en frist for en sådan indbringelse.

Der henvises til lovforslagets § 16 og bemærkningerne hertil.

5.9. Voldgiftsrettens sagsbehandling

5.9.1. Det anføres i Advokatrådets redegørelse, at den gældende voldgiftslov ikke indeholder regler, der direkte regulerer voldgiftsrettens sagsbehandling. En moderne voldgiftslov bør imidlertid efter arbejdsgruppens opfattelse både indeholde deklaratoriske minimumsstandarder for voldgiftsrettens sagsbehandling og sikre, at parterne behandles lige under sagen, og at de har fuld mulighed for at varetage deres interesser. Herved opnås, at parterne ved aftale kan indrette voldgiftsrettens sagsbehandling på en for dem hensigtsmæssig måde samtidig med, at grundlæggende processuelle principper respekteres. Endvidere vil sagsbehandlingsreglerne formentlig bevirke, at færre voldgiftskendelser tilsidesættes som ugyldige eller nægtes anerkendelse og fuldbyrdelse.

Arbejdsgruppen foreslår 11 bestemmelser om voldgiftsrettens sagsbehandling. De er alle nye, bortset fra

en regel om indledning af voldgiftssag og en regel om parternes mulighed for at anmode domstolene om bistand til optagelse af bevis, men svarer efter arbejdsgruppens opfattelse alle til, hvad der i dag er praksis ved behandling af voldgiftssager. De foreslåede bestemmelser kan fraviges ved aftale, bortset fra reglerne om ligebehandlingsprincippet, om behandling af habilitetsindsigelser mod sagkyndige, der er udpeget af voldgiftsretten, og om parternes mulighed for med voldgiftsrettens samtykke at anmode domstolene om bistand til bevisoptagelse.

5.9.2. Justitsministeriet kan tilslutte sig, at voldgiftsloven bør indeholde regler om voldgiftsrettens sagsbehandling, der kan fraviges ved aftale (deklaratoriske regler), således at parterne bevarer friheden til ved en konkret udformet individuel aftale, ved vedtagelse af voldgiftsregler i et standardregelsæt eller ved vedtagelse af institutionel voldgift at tilrettelægge voldgiften på den måde, som de finder hensigtsmæssig.

Justitsministeriet kan endvidere tilslutte sig, at voldgiftsloven bør indeholde en ufravigelig (præceptiv) regel om, at parterne skal behandles lige under voldgiftssagen og have fuld mulighed for at fremføre deres sag. Der er tale om fundamentale retsplejeprincipper om ligebehandling og adgang til at gøre sig bekendt med processtoffet i sagen (partsoffentlighed) og til at svare på de påstande og anbringender, som modparten fremfører (kontradiktion), som bør gælde for enhver voldgiftssag. Den gældende voldgiftslov indeholder ikke udtrykkelige regler herom, men principperne kan udledes af de gældende regler om voldgiftskendelsers ugyldighed, hvorefter en voldgiftskendelse kan tilsidesættes som ugyldig, hvis voldgiftsrettens behandling af sagen ikke har været betryggende for parterne eller en af disse.

Justitsministeriet kan endvidere tilslutte sig, at også reglerne om parternes mulighed for med voldgiftsrettens samtykke at anmode domstolene om bistand til bevisoptagelse bør være ufravigelige (præceptive).

Derimod har Justitsministeriet ikke fundet grundlag for i lovforslaget at medtage regler om indsigelser mod sagkyndige, der er udpeget af voldgiftsretten. Voldgiftsretten afgør som udgangspunkt endeligt spørgsmål om bevisførelsen for voldgiftsretten, og der ses ikke at være behov for at give mulighed for en særlig domstolsprøvelse af voldgiftsrettens afgørelser i anledning af indsigelser mod en sagkyndig, der er udpeget af voldgiftsretten. UNCITRAL's modellov indeholder heller ikke regler om indsigelser mod sagkyndige.